ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr.A420677511

AA43-0641-14/5

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014.gada 30.maijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:

tiesnesis referents V.Poķis,

tiesneses M.Osmane un A.Šteinberga

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. C/ pieteikumu par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2011.gada 2.novembra lēmuma Nr.09-5/13046 atcelšanu, sakarā ar /pers. C/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 29.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk – VSAA vai atbildētāja) Madonas reģionālās nodaļas 2011.gada 6.septembra lēmumu Nr.1/2174200 (turpmāk – Sākotnējais lēmums) /pers. C/ (turpmāk - pieteicēja) konstatēta slimības pabalsta pārmaksa par periodu no 2010.gada 27.decembra līdz 2011.gada 18.maijam, nolemts anulēt valsts veiktās obligātās sociālās apdrošināšanas iemaksas no slimības pabalsta, kā arī pieprasīt atmaksāt pārmaksāto slimības pabalstu Ls 1823,55 līdz 2011.gada 5.novembrim.

Ar VSAA 2011.gada 2.novembra lēmumu Nr.09-5/13046 (turpmāk - Lēmums) Sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

[2] 2011.gada 1.decembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par Lēmuma atcelšanu.

Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicēja darba nespējas laikā no 2010.gada 27.decembra līdz 2011.gada 18.maijam nav guvusi ienākumus ne kā darbinieks, ne kā pašnodarbinātā persona.

[2.2] 2010.gada 10.decembrī pieteicēja atbrīvota no darba Alūksnes novada pašvaldības aģentūrā „Spodra" un 2010.gada 13.decembrī pieņemta uzskaitē Nodarbinātības valsts aģentūrā. Laikā no 2011.gada 3.janvāra līdz 2011.gada 12.jūlijam notika tiesvedība pieteicējas prasībā pret Alūksnes novada pašvaldību par darba uzteikuma atzīšanu par prettiesisku un atjaunošanu darbā (Gulbenes rajona tiesas civillieta Nr.C08038710).

2011.gada 10.jūnijā tika noslēgts izlīgums, kur pieteicēja un Alūksnes novada pašvaldība vienojās, ka darba līgums tiek izbeigts pēc darba devēja un darbinieka savstarpējās vienošanās ar 2011.gada 18.maiju un par darba piespiedu kavējumu darba devējs pieteicējai samaksā atlīdzību Ls 2984,24. Ar Gulbenes rajona tiesas 2011.gada 12.jūlija lēmumu izlīgums tika apstiprināts un tiesvedība lietā izbeigta. Atlīdzība par darba piespiedu kavējumu Ls 2982,24 apmērā pieteicējai izmaksāta 2011.gada 14.jūnijā, ko

apstiprina bankas konta izdruka. Tātad pieteicēja laika periodā no 2010.gada 27.decembra līdz 2011.gada 18.maijam nav saņēmusi nekādus ienākumus ne kā darba ņēmējs, ne kā pašnodarbinātā persona. Ienākumus, kas izpaudās kā tiesvedības rezultātā panākta atlīdzība par nelikumīgu atlaišanu un darba piespiedu kavējumu, pieteicēja saņēma 2011.gada jūnijā, kas nozīmē, ka saskaņā ar likuma „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu" 18.panta 1.punktu tikai par 2011.gada jūniju pieteicējai nav tiesību saņemt slimības pabalstu.

[2.3] Atbildētāja nepamatoti ir vadījusies no Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk - VID) saņemtās informācijas, kurā kļūdaini norādīts, ka attiecīgajā laika periodā katru mēnesi pieteicējai ir reģistrēti darba ienākumi. Atbildētājas pienākums bija izvērtēt visus pierādījumus, tai skaitā pieteicējas iesniegto bankas izdruku par 2011.gada 14.jūniju un tiesvedības dokumentus. Šādi dokumenti Lēmumā vispār nav pieminēti un ir pilnībā ignorēti. Tādējādi atbildētāja nav rīkojusies atbilstoši Administratīvā procesa likuma (turpmāk - APL) 81.panta pirmās daļas prasībām.

[3] Atbildētāja rakstveida paskaidrojumā tiesai norāda, ka pieteicējas pieteikumu neatzīst un papildus Lēmumā norādītajam paskaidro turpmāk minēto.

[3.1] Tā kā normatīvie akti neparedz iespēju vienlaicīgi saņemt slimības pabalstu un darba ienākumus, tad pieteicējai nav tiesību saņemt slimības pabalstu par laika periodu no 2010.gada 27.decembra līdz 2011.gada 18.maijam un izmaksātā pabalsta summa ir atmaksājama. Atbildētāja atsaucas uz likuma „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu" 11., 12., 15.pantu un 18.panta 1.punktu un norāda, ka Gulbenes rajona tiesā 2011.gada 10.jūnijā noslēgts līgums starp pieteicēju un pieteicējas darba devēju Alūksnes novada pašvaldību, ar kuru starp darba devēju un pieteicēju tiek izbeigts darba līgums ar 2011.gada 18.maiju un par darba piespiedu kavējumu no 2010.gada 10.decembra līdz 2011.gada 18.maijam darba devējam jāizmaksā pieteicējai atlīdzība. Minētais periods sakrīt ar darba nespējas periodu. Atbildētāja atsaucas uz Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2009.gada 14.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-896, sprieduma lietā Nr.SKC899/2009 10.2.2.-10.2.4.punktu un spriedumu lietā Nr.SKC375/2008, Darba likuma 126.pantu, Eiropas Kopienu Tiesas 1999.gada 9.februāra spriedumu lietā Nr.C167/97, un norāda, ka kompensācija par atlaišanu no darba bez pamatota iemesla ir domāta tam, lai sniegtu darbiniekam to, ko tas būtu nopelnījis, ja darba devējs nebūtu nelikumīgi izbeidzis darba attiecības. Tādējādi uz šo kompensāciju attiecas atalgojuma definīcija Eiropas Kopienas Dibināšanas līguma 119.panta izpratnē.

[3.2] No likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" 3.panta pirmās daļas secināms, ka slimības gadījumā sociālā apdrošināšana un slimības pabalsts vērsti uz to, lai personai, kura slimības dēļ zaudē algotā darbā gūstamos ienākumus, būtu iespējams samaksāt pabalstu. Tāpat atbildētāja atsaucas uz likuma „Par apdrošināšanu bezdarba gadījumiem" 16.^{1}pantu un Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta spriedumā lietā Nr.SKC-281/2011 12.punktā paustajām atziņām, norādot, ka arī attiecībā uz slimības pabalsta atmaksu ir piemērojamas minētās Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta atziņas. Tā kā nav paredzēts vienlaikus ar darba ienākumiem saņemt slimības pabalstu, tad VSAA pamatoti pieņēmusi lēmumu par slimības pabalsta pārmaksu.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 29.oktobra spriedumu pieteicējas pieteikums noraidīts.

Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Tiesa konstatēja šādus lietas faktiskos apstākļus:

[4.1.1] 2010.gada 10.decembrī pieteicēja atlaista no darba Alūksnes novada pašvaldības aģentūrā „Spodra".

[4.1.2] Par laika periodu no 2010.gada 27.decembra līdz 2011.gada 24.maijam pieteicējai izmaksāts slimības pabalsts Ls 1823,55.

[4.1.3] Ar VSAA Madonas reģionālās nodaļas 2011.gada 20.janvāra lēmumu Nr.1/138438 nolemts piešķirt pieteicējai slimības pabalstu 80% apmērā no kalendāra dienu vidējās sociālās apdrošināšanas iemaksu algas un izmaksāt Ls 258,35 par periodu no 2010.gada 27.decembra līdz 2011.gada 20.janvārim (*lietas 19.lapa*).

[4.1.4] Ar VSAA Madonas reģionālās nodaļas 2011.gada 23.februāra lēmumu Nr.1/1435516 nolemts piešķirt pieteicējai slimības pabalstu 80% apmērā no kalendāra dienu vidējās sociālās apdrošināšanas iemaksu algas un izmaksāt Ls 405,52 par periodu no 2011.gada 21.janvāra līdz 2011.gada 21.februārim (*lietas 20.lapa*).

[4.1.5] Ar VSAA Madonas reģionālās nodaļas 2011.gada 23.marta lēmumu Nr.1/1687394 nolemts piešķirt pieteicējai slimības pabalstu 80% apmērā no kalendāra dienu vidējās sociālās apdrošināšanas iemaksu algas un izmaksāt Ls 344,56 par periodu no 2011.gada 22.februārim līdz 2011.gada 20.martam (*lietas 21.lapa*).

[4.1.6] Ar VSAA Madonas reģionālās nodaļas 2011.gada 19.aprīļa lēmumu Nr.1/1307899 nolemts piešķirt pieteicējai slimības pabalstu 80% apmērā no kalendāra dienu vidējās sociālās apdrošināšanas iemaksu algas un izmaksāt Ls 382,64 par periodu no 2011.gada 21.marta līdz 2011.gada 19.aprīlim (*lietas 22.lapa*).

[4.1.7] Ar VSAA Madonas reģionālās nodaļas 2011.gada 25.maija lēmumu Nr.1/1549485 nolemts piešķirt pieteicējai slimības pabalstu 80% apmērā no kalendāra dienu vidējās sociālās apdrošināšanas iemaksu algas un izmaksāt Ls 446,08 par periodu no 2011.gada 20.aprīļa līdz 2011.gada 24.maijam (*lietas 22.lapa*).

[4.1.8] Ar Gulbenes rajona tiesas 2011.gada 12.jūlija lēmumu lietā Nr.C08038710 apstiprināts izlīgums starp pieteicēju un bijušo darba devēju, ar kuru nolemts darba līgumu ar pieteicēju izbeigt ar 2011.gada 18.maiju pēc darba devēja un pieteicējas savstarpējas vienošanās un par darba piespiedu kavējumu par periodu no 2010.gada 10.decembra līdz 2011.gada 18.maijam pieteicējai izmaksāt atlīdzību Ls 2982,24 un tiesāšanās izdevumus.

[4.1.9] 2011.gada 6.septembrī VSAA pieņēma Sākotnējo lēmumu, bet 2011.gada 2.novembrī Lēmumu.

[4.2] No likuma „Par maternitātes un slimības pabalstu" 4.panta, 11.panta 1.punkta un 15.panta pirmās daļas izriet, ka sociāli apdrošināta persona, kas slimības dēļ neierodas darbā un tādēļ zaudē ienākumus, ir tiesīga saņemt slimības pabalstu. Tiesības saņemt slimības pabalstu ir arī personai, kurai darbnespēja ir iestājusies mēneša laikā pēc valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu perioda beigām, ja šī persona bijusi apdrošināta pēdējos divus mēnešu pirms šo iemaksu perioda beigām.

[4.3] Lietā nav strīda par to, ka: 1) pieteicēja darba attiecības izbeigusi 2010.gada 10.decembrī; 2) pieteicējai pārejoša darbnespēja iestājusies 2010.gada 17.decembrī; 3) par darbnespējas periodu no 2010.gada 27.decembra līdz 2011.gada 16.jūnijam pieteicējai saskaņā ar likuma „Par maternitātes un slimības pabalstiem" ir izmaksāts slimības pabalsts.

[4.4] Slimības pabalsta izmaksu un līdz ar to arī lēmumu, uz kuru pamata izmaksas ir veiktas, pamatotību atbildētāja ir atzinusi Lēmumā. Lēmumus, ar kuriem pieteicējai piešķirts minētais pabalsts, pieteicēja nav apstrīdējusi, un tie kā izpildīti administratīvie akti jau ir zaudējuši spēku un tos nav iespējams atcelt. Tādējādi, pieņemot lēmumu par slimības pabalsta pārmaksas atmaksu, atbildētājai nebija jāizvērtē administratīvā akta atcelšanas priekšnosacījumi saskaņā ar APL 85. vai 86.pantu.

[4.5] No likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" 23.panta trešās daļas izriet, ka ziņas par personu nodarbinātību, obligāto iemaksu objektu un veiktajām valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām no darba ienākumiem VSAA saņem no VID. Tādējādi VSAA, administrējot sociālās apdrošināšanas pakalpojumu, tiesiski un pamatoti vadījās no VID sniegtās informācijas. Gadījumā, ja VID ir izdarījis izmaiņas iepriekš sniegtajā informācijā, saskaņā ar minēto tiesību normu VSAA attiecīgi ir jāpārrēķina obligāto iemaksu objekts.

Tiesa konstatēja, un lietā nav strīda par to, ka, pamatojoties uz izlīgumu, kas noslēgts starp pieteicēju un pieteicējas bijušo darba devēju Alūksnes novada pašvaldību un kas apstiprināts ar Gulbenes rajona tiesas 2011.gada 12.jūlija lēmumu lietā Nr.C08038710, darba līgums ar pieteicēju atzīts par izbeigtu ar 2011.gada 18.maiju. No minētā tiesa secināja, ka pieteicēja ir atzīstama par nodarbināto Alūksnes novada pašvaldībā līdz 2011.gada 18.maijam. Par periodu no 2010.gada 10.decembra līdz 2011.gada 18.maijam Alūksnes novada pašvaldība 2011.gada 14.jūnijā pieteicējai izmaksājusi atlīdzību par darba piespiedu kavējumu Ls 2982,24.

No minētā izriet, ka pieteicēja par nodarbinātības periodu, kas izpaudies kā piespiedu dīkstāve, ir saņēmusi atlīdzību par darba piespiedu kavējumu. No Darba likuma 74.panta otrās daļas izriet, ka piespiedu dīkstāve ir uzskatāma par darba līguma noteikto darbinieka saistību izpildījumu, ja vien šāda dīkstāve nav radusies darbinieka vainas dēļ. Proti, šāda piespiedu dīkstāve ir uzskatāma par darbinieka nostrādāto laiku, par ko darba devējam ir jāizmaksā darbiniekam darba samaksu (akorda algas gadījumā – vidējo izpeļņu).

[4.6] Saskaņā ar VID sniegto informāciju, kas atspoguļota VSAA 2011.gada 18.augusta izziņā Nr.1/2066147 (*lietas 24.lapa*), par laika periodu no 2010.gada 10.decembra līdz 2011.gada 18.jūnijam attiecīgi ir grozīts obligāto iemaksu objekts par pieteicēju un dati par obligātajām iemaksām no darba ienākumiem. Proti, attiecībā par pieteicējas tiesībām saņemt slimības pabalstu ir mainījušies lietas faktiskie apstākļi: pieteicēja laika posmā no 2010.gada 10.decembra līdz 2011.gada 18.maijam ir atzīstama par nodarbināto, kura ir guvusi ienākumus kā darba ņēmējs; par šo laika periodu Alūksnes novada pašvaldība kā darba devējs pieteicējai ir izmaksājusi darba samaksu, kā arī par pieteicēju ir veiktas valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas atbilstoši aprēķinātajam iemaksu objektam.

[4.7] Tiesa atsaucās uz likuma „Par maternitātes un slimības pabalstiem" 18.panta 1.punktu, likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" 3.panta pirmo daļu un 27.[1]panta pirmo daļu, norādot, ka no minētajām tiesību normām, izvērtējot tās kopsakarā ar iepriekš konstatēto, izriet, ka gadījumā, ja tiek konstatēts, ka persona darbnespējas laikā ir guvusi ienākumus kā darba ņēmējs un šādu ienākumu gūšanas apstāklis ir atklājies vēlāk vai ienākumi ir gūti vēlāk par iepriekšējo, slimības pabalsta izmaksa saskaņā ar likuma „Par maternitātes un slimības pabalstiem" 18.panta pirmo daļu par šādu nodarbinātības periodu ir atzīstama par nepamatoti izmaksātu jeb pārmaksātu pabalsta summu. Savukārt saskaņā ar likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" 27.[1]panta pirmo daļu VSAA ir pienākums šādas pārmaksātās pabalsta summas atgūt administratīvā procesa kārtībā. Šāds administratīvais akts par pārmaksātā pabalsta atgūšanu saskaņā ar APL 65.panta pirmo daļu ir uzskatāms par obligāto administratīvo aktu. Proti, konstatējot noteiktus faktiskos apstākļus (konkrētajā gadījumā sociālās apdrošināšanas pakalpojumu veidā izmaksāto pabalstu pārmaksu), VSAA ir jāizdod administratīvais akts par šādu pārmaksu atgūšanu. VSAA šādā gadījumā nav piešķirta rīcības brīvība lemt par administratīvā akta izdošanas vai satura lietderību.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 29.oktobra spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, kas pamatota ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[5.1] Nepamatots ir pirmās instances tiesas arguments, ka pieteikums ir noraidāms tā iemesla dēļ, ka VSAA pamatoti un tiesiski vadījusies no VID sniegtās informācijas par pieteicējas nodarbinātību. Atbilstoši likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" 23.panta trešajai daļai VID Ministru kabineta noteiktajā kārtībā sniedz VSAA ziņas par veiktajām sociālās apdrošināšanas iemaksām un veiktajiem sociālā nodokļa maksājumiem. Taču konkrētajā gadījumā tiesas uzdevums bija izvērtēt, vai slimības pabalsts pieteicējai tika piešķirts un izmaksāts pamatoti un, vai ir tiesiski apstākļi, kas uzliek pieteicējai par pienākumu atmaksāt pamatoti saņemto slimības pabalstu.

[5.2] Tiesa spriedumā nav norādījusi normatīvo aktu, kas apstiprinātu VID un pieteicējas darba devēja veikto izmaiņu tiesiskumu attiecībā uz pieteicējas nodarbinātību laika periodā no 2010.gada 27.decembra līdz 2011.gada 16.jūnijam. Pieteicēja uzskata, ka viņas gūtais ienākums likuma „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu" 18.panta 1.punkta izpratnē ir attiecināms tikai uz to laiku, kad patiesi tas iegūts – 2011.gada jūniju.

[5.3] Spriedumā tiesas norādītais arguments, ka pieteikums noraidāms tā iemesla dēļ, ka likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu"

27.[1]panta pirmā daļa paredz VSAA tiesības atgūt sociālās apdrošināšanas pakalpojumu, valsts sociālo pabalstu un izdienas pensiju pārmaksātās summas ar pagājušo laiku, bet ne vairāk kā par triju gadu periodu, skaitot no pārmaksas konstatēšanas dienas, un pārmaksu atgūšana izpildāma APL noteiktajā kārtībā, neatbilst APL 250.panta otrās daļas noteikumiem – tiesa, vērtējot administratīvā akta tiesiskumu, spriedumā ņem vērā tikai to pamatojumu, ko iestāde ietvērusi administratīvajā aktā.

Ne Sākotnējā lēmumā, ne Lēmumā, ne paskaidrojumā tiesai, ne arī tiesas sēdē atbildētāja nav pamatojusi lēmuma saturu ar likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" 27.[1]pantā minētajiem noteikumiem.

[5.4] Izdodot Lēmumu, atbildētāja nav ievērojusi APL 11.pantā minēto likuma atrunas principu. Ar likuma atrunas principu tieši ir saistīts arī pamatojuma princips, kas prasa, lai administratīvajā aktā būtu norādīts tā pamatojums – tajā skaitā tiesību normas, kuras pilnvaro iestādi šāda satura administratīvo aktu izdot. Tātad, lai iestāde būtu tiesīga izdot nelabvēlīgu administratīvo aktu, ir jāpastāv tiesību normām, kas tieši iestādi uz to pilnvaro, turklāt attiecīgajām normām ir jābūt norādītām arī pašā administratīvajā aktā.

Lēmums pieņemts, pamatojoties uz likuma „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu" 18.panta pirmo daļu, APL 81.panta otrās daļas 1.punktu un piekto daļu. Neviena no Lēmumā minētajām normām nepilnvaro iestādi pieņemt privātpersonai nelabvēlīgu administratīvo aktu par valsts veiktās obligātās sociālās apdrošināšanas iemaksu anulēšanu un pienākuma uzlikšanu atmaksāt pārmaksāto slimības pabalstu. Tādējādi atbildētāja ir pieļāvusi pamatojuma principa pārkāpumu. Pieteicējas ieskatā tas ir būtisks procesuāls pārkāpums. Ja iestāde nav iekļāvusi administratīvajā aktā atsauci uz atbilstošu tiesību normu, tad pastāv iespēja, ka administratīvajam aktam varēja būt cits saturs. Izvērtējot Lēmuma tiesiskumu, tiesa to nav vērtējusi šādā aspektā, bet ir vērtējusi iestādes faktisko rīcību ārpus lēmuma satura – vai VSAA vispār var atprasīt no pieteicējas slimības pabalstu. Līdz ar to pirmās instances tiesa ir pārkāpusi APL 250.pantā noteiktā pārbaudes apjoma un iebildumu robežas. Tā vietā, lai dotu vērtējumu, vai Lēmums atbilst procesuālo un materiālo tiesību normām, tiesa spriedumā administratīvajam aktam ir devusi jaunu pamatojumu.

[6] Atbildētāja rakstveida paskaidrojumā apelācijas instances tiesai norāda, ka pieteicējas apelācijas sūdzību neatzīst. Atbildētāja uztur iepriekš tiesā iesniegtos paskaidrojumus, kā arī uzskata, ka pirmās instances tiesa, izskatot lietu, ir izvērtējusi visus lietas apstākļus un nav pārkāpusi ne materiālās, ne procesuālās tiesību normas. Iestāde Sākotnējo lēmumu un Lēmumu uzskata par tiesiskumu un pamatotu.

Motīvu daļa

[7] Novērtējusi lietā esošos pierādījumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējas pieteikums ir noraidāms.

[8] Pieteicēja apelācijas sūdzībā ir izteikusi lūgumu izskatīt lietu mutvārdu procesā. Novērtējot lietā esošo strīda būtību un apelācijas sūdzības argumentāciju, apgabaltiesa secina, ka pieteicēja nav apstrīdējusi pirmās instances tiesas spriedumā konstatētos faktiskos apstākļus (sprieduma [4.1], [4.3] punkts), bet iebildusi pret tiesību normu piemērošanu saistībā ar šiem faktiskajiem apstākļiem. Ņemot vērā APL 304.pantu, apgabaltiesa atzīst, ka lietu ir iespējams izskatīt rakstveida procesā.

[9] APL 307.panta ceturtā daļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šajā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumu kopsakarā ar pieteikumā un apelācijas sūdzībā ietvertajiem argumentiem, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances spriedums ir pamatots. Līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, kas norādīta sprieduma [4.1]-[4.3], [4.5]-[4.7] punktā un atkārtoti APL 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus nenorāda.

[10] APL 85.panta otrās daļas 1.punkts paredz, ka adresātam labvēlīgu tiesisku administratīvo aktu var atcelt tad, ja tiesību norma paredz administratīvā akta atcelšanu (...).

Likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" 27.[1] panta pirmā daļa paredz VSAA tiesības atgūt sociālās apdrošināšanas pakalpojumu, valsts sociālo pabalstu un izdienas pensiju pārmaksātās summas par pagājušo laiku, bet ne vairāk kā par triju gadu periodu, skaitot no pārmaksas konstatēšanas dienas.

No iepriekš minētā regulējuma secināms, ka VSAA ir likumā noteiktas tiesības atgūt izmaksāto slimības naudu, ja tiek konstatēts, ka izmaksa nav bijusi pamatota (pārmaksa). Turklāt izmaksu atgūšana ir pieļaujama arī tad, ja persona nav vainojama apstākļu radīšanā, kas ir novedušie pie pārmaksas (VSAA administratīvie akti bija tiesiski to pieņemšanas brīdī).

[11] Apgabaltiesas vērtējumā lietā esošie pierādījumi apliecina, ka pieteicējai par laika periodu no 2010.gada 27.decembra līdz 2011.gada 18.maijam ir piešķirts gan slimības pabalsts, gan arī atlīdzība par piespiedu darba kavējumu.

Pieteicēja norāda uz to, ka atlīdzību par piespiedu dīkstāvi Alūksnes novada pašvaldība veica 2011.gada 14.jūnijā, tādējādi pieteicējas ieskatā šie ienākumi ir gūti 2011.gada jūnijā.

Apgabaltiesas vērtējumā izmaksas datums nenosaka saistības rašanās brīdi. Piemēram, darba alga parasti tiek izmaksāta nākamā mēneša sākumā, lai arī tā attiecas uz iepriekšējo mēnesi. Pat tad, ja darba alga tiktu izmaksāta ar pusgada kavēšanos, tā joprojām būtu attiecināma uz darba periodu, par kuru tā ir aprēķināta.

Līdz ar to apgabaltiesa secina, ka nav izšķirošas nozīmes tam, ka strīds par atlīdzības izmaksu beidzās 2011.gada 12.jūlijā ar Gulbenes rajona tiesas lēmumu, savukārt izmaksu Alūksnes novada pašvaldība veica 2011.gada 14.jūnijā. Kompensācijas izmaksa tika aprēķināta un veikta par pieteicējas darba periodu no 2010.gada 10.decembra līdz 2011.gada 18.maijam, kas daļēji sakrīt ar slimības pabalsta izmaksas periodu.

[12] No likuma „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu" 11.panta secināms, ka slimības pabalstu piešķir, ja persona nevar ierasties darbā un tādējādi zaudē algotā darbā gūstamos ienākumus.

Atbilstoši likuma „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu" 18.panta 1.punktam slimības pabalstu nepiešķir, ja persona darba nespējas laikā gūst ienākumus kā darba ņēmējs vai pašnodarbinātais.

Atbilstoši Darba likuma 59., 74.panta otrajai daļai atlīdzība par darba piespiedu kavējumu ir atzīstama par vienu no ienākuma veidiem, kuru persona gūst kā darba ņēmējs.

No iepriekš minētajām tiesību normām apgabaltiesa secina, ka slimības pabalsts un atlīdzība par darba piespiedu kavējumu nevar tikt izmaksāta par vienu un to pašu periodu. Tādējādi VSAA pamatoti konstatēja, ka pieteicējai ir izveidojusies slimības pabalsta pārmaksa.

[13] Nav pamatots apelācijas sūdzības arguments, ka Lēmums nav pamatots, jo tajā nav izdarīta atsauce uz likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu" $27.^1$ panta pirmo daļu.

Lēmuma pamatojumu veido tiesību normu uzskaitījums, kas regulē strīdus jautājumu, un faktisko apstākļu konstatācija un analīze.

Apgabaltiesa konstatē, ka Lēmumā ir ietverta atsauce uz likuma „Par maternitātes un slimības apdrošināšanu" 18.panta 1.punktu, kas norāda, ka slimības pabalstu nepiešķir, ja persona darba nespējas laikā gūst ienākumus kā darba ņēmējs. Tāpat Lēmumā ir veikta faktisko apstākļu konstatācija un analīze. Līdz ar to Lēmuma saturs ir pietiekošs, lai varētu saprast Lēmuma pamatojumu.

Apgabaltiesas vērtējumā VSAA varēja norādīt arī materiālo tiesību normu, kas to pilnvaro izdot administratīvo aktu, tomēr šīs tiesību normas nenorādīšana nav vērtējama kā tāda, kas padara nesaprotamu Lēmuma pamatojumu. Pieteicēja sūdzībā VSAA direktorei nebija norādījusi, ka tā apstrīd VSAA kompetenci pieņemt šāda veida lēmumus. Līdz ar to Lēmumā neatspoguļojas šāda veida argumentācijas analīze.

Lēmuma atcelšana pamatojuma trūkuma dēļ būtu pieļaujama tikai tad, ja Lēmums pēc būtības nebūtu saprotams.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 245., 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

noraidīt /pers. C/ pieteikumu par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2011.gada 2.novembra lēmuma Nr.09-5/13046 atcelšanu.

Spriedumu viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnesis referents		V.Poķis
Tiesneses		M.Osmane

		A.Šteinberga